

RAPORT

privind realizarea Planului de acțiuni culturale în perioada anului 2024 al Asociației Obștești Diaspora Armeană din Republica Moldova "Mair Aiastan"

Asociața Obștească Diaspora Armeană din Republica Moldova "Mair Aiastan" (IDNO1010620009562) a fost fondată pe 04.04.2000, în prezent sunt înregistrați 33 membri a Asociației.

Adresa juridică: MD-2101, MUN.CHISINAU, SEC.BOTANICA str. Valea Trandafirilor 11.

Președintele Asociației: Venera Gasparean

Scopurile statutare ale Asociației:

- Apărarea drepturilor și intereselor persoanelor de naționalitate armeană în sfera socială, economică, culturală, de învățământ;
- Sensibilizarea opiniei publice la problemele persoanelor de naționalitate armeană,
- Răspândirea concepției egalității, colaborării, solidarității și frăției între popoare;
- Să susțină unirea între popoare, naționalități, confesiuni în scopul ridicării nivelului de trai, cultural și spiritual al membrilor diasporei;
- Organizarea festivalurilor internaționale, republicane, locale, simpozioanelor și expozițiilor cu promovarea produselor, obiectelor, alimentelor din cultura armeană și comercializarea acestora;
- Să contribuie la păstrarea valorilor culturale ale Republicii Moldova, Armeniei și altor state;
- Promovarea ideilor în vederea renașterii obiceiurilor armenesti;
- Dezvoltarea socio-culturală și economică a societății.
- Realizarea și apărarea drepturilor civile, sociale, a altor drepturi și libertăți legitime ale copiilor, persoanelor în etate, persoane cu nevoi speciale altor categorii social-neprotejate,

- preponderent realizării și aprobării drepturilor civile, sociale, a altor drepturi și libertăți legitime ale copiilor, persoanelor în etate, invalizilor, altor persoane social neprotejate;
- ocrotirea sănătății populației, prevenirea acesteia în activitatea caritabilă în vederea desfășurării activității de culturalizare a populației.

Întru realizarea scopurilor statutare ale Asociației în anul 2024 au fost desfășurate următoarele activități de utilitate publică:

1. Organizarea și desfășurarea sărbătorii naționale și religioase a Armeniei ”Ziua mamelor și a Frumuseții” - 07.04.2024 mun.Chișinău, str.Valea Trandafirilor 11. Locul desfășurării - Centrul Cultural ”ARMENIA. În Armenia, "Ziua Mamei și a Frumuseții" este sărbătorită pe data de 7 aprilie. Această zi este dedicată nu doar mamelor, ci și femeilor în general, subliniind rolul lor în societate și importanța frumuseții feminine. Sărbătoare "Ziua Mamei și a Frumuseții", începutul - orele 14.00, au fost invitate 100 - 130 de persoane, au participat 120. A avut loc deschidere festivă. Cu cuvânt de felicitare s-au adresat persoanele oficiale. În cadrul sărbătorii membrii Diasporei Armene și oaspeți au interpretat cântece și dansuri armene și moldovenești. A fost interpretată compoziție musical-literară dedicată mamelor. A fost masa festivă cu bucatele naționale a Armeniei. Această sărbătoare are o semnificație mare în procesul de instruire a generațiilor tinere în spiritul stimei deosebite față de mame. Este o sărbătoare națională a Armeniei și în aceeași zi se sărbătorește și Ziua Blagoveștenii. Sărbătoare are loc deja a 26-lea an în diferite locații a municipiului Chișinău și în anul 2024 a avut loc în Centrul Cultural Religios și Muzeu ”ARMENIA” Această sărbătoare de mai multe ori a avut loc în Palatul Național ”N.Sulac” și a devenit tradițională și dragă în Republica Moldova și în municipiul Chișinău. Sărbătoare are o semnificație deosebită deoarece promovează istoria, cultura, limba, tradiții și obiceiuri a Armeniei și poporului armean. Desfășurarea sărbătorii a fost reflectată în programa ”Casa noastră comună” pe canalul Moldova 1 (<https://www.youtube.com/watch?v=hBxZH0liSxM>) .

2. Organizarea și desfășurarea sărbătorii naționale ”VARDAVAR” - 16.07.2024, mun.Chișinău, str.Valea Trandafirilor 11 Centrul Cultural ”ARMENIA.

Evenimentul, organizat de Diaspora Armeană din Republica Moldova „Mair Aiastan”, președinte Venera Gasparean, Asociația Femeilor Armene „Tatevic” și Uniunea Organizațiilor Armene din RM, cu sprijinul Agenției Relații Interetnice, a adus laolaltă oameni de toate vârstele – armeni și prieteni ai Armeniei – într-o atmosferă de libertate, veselie și comuniune. Ansamblul etno-folcloric ”Mărgăritarele” din s. Puhoi, r-nul Ialoveni, au adus la sărbătoare un buchet de melodii folclorice. Vardavarul nu e doar o stropire cu apă. Este un ritual viu, transformat în sărbătoare creștină. Numele vine de la „vard” – trandafir în limba armeană – simbolul zeiței iubirii, dar și al speranței. În Armenia, e sărbătoare națională, iar la Chișinău, devine o punte între culturi. În cadrul evenimentului, în semn de recunoștință pentru contribuția remarcabilă la promovarea sărbătorii naționale Vardavar și pentru implicarea activă în consolidarea dialogului intercultural, Agenția Relații Interetnice a acordat Diplomă Diasporei Armene din Republica Moldova „Mair Aiastan”. O recunoaștere firească pentru un efort constant, sincer și profund dedicat valorilor culturale armenesti.

Această sărbătoare este dedicată Zeiței Astghik și este legată de potopul biblic, când arca s-a oprit pe Muntele Ararat, iar Noe a eliberat un porumbel din arcă. Porumbelul s-a întors cu o crenguță de măslin în cioc. Acesta a devenit un simbol al eliberării porumbeilor păcii în timpul sărbătorii Vardavar. În Armenia, Zeița Astghik este Zeița frumuseții, a maternității, a păcii și a fertilității. Zeița Astghik este Venus, care s-a născut din spuma mării, și este fiica lui Noe și sora lui Iafet, Ham și Sem.

În această zi, oamenii se stropesc unii pe alții cu apă. Întreaga țară pare a fi sub apă. La sărbătoare au fost prezente 70 de persoane. A avut loc o deschidere festivă cu discursuri de bun venit din partea oficialităților. A fost respectat ritualul stropirii cu apă. S-au cântat și s-au dansat melodii în limbile română și armeană. Sărbătoarea a fost veselă. Oaspeții au

avut parte de o masă festivă cu mâncăruri din bucătăria națională armeană. În această zi, Biserica Apostolică Armeană celebrează Schimbarea la Față a Domnului.

3. XXIII-a ediție a Festivalului Etniilor din RM, cu genericul „Unitate prin diversitate” - 15.09.2024, mun.Chișinău, str.Valea Trandafirilor 11 Centrul Cultural ”ARMENIA Diaspora Armeană din Republica Moldova „Mair Hayastan” a participat activ timp de 25 de ani la Festivalul etno-folcloric, conform Decretului Președintelui Republicii Moldova. În mod tradițional, evenimentul are loc în Parcul Central „Ștefan cel Mare” în a treia duminică a lunii septembrie. Cu toate acestea, în 2024, din cauza condițiilor meteorologice, festivalul a fost organizat la Palatul Republicii, unde a fost prezentă și Președintele Republicii Moldova, Maia Sandu.

Recunoaștere și premii

La festival, reprezentanța excepțională a diasporei armene a impresionat profund publicul. Diaspora Armeană a fost recunoscută drept cea mai activă organizație publică de creație, iar președinta sa, V. Gasparayan, a fost distinsă cu premiul „Cel mai bun creator public”. De asemenea, Venera Gasparayan a interpretat „Imnul Naționalităților”, compus tot de ea.

Invitați și organizare

Evenimentul a adunat în sală aproximativ 800 de persoane, printre care lideri ai țării, deputați, miniștri, președinți ai organizațiilor etnice și oaspeți de onoare. Festivalul a fost organizat sub patronajul Agenției pentru Relații Interetnice și a fost reflectat în diverse canale de televiziune, inclusiv Moldova 1, în emisiunea „Mesager” și în programul „Casa noastră comună” (<https://youtu.be/faz6Blqv88s?si=l-kDXVJSJkXD0o3V>).

4. Participarea în Ediția I la Gala Comunităților Etnice . Organizator – Agenția Relațiilor Interetnice. Locul desfășurării – Palatul Național. Au fost nominalizați cele mai distinse personalități din cadrul organizațiilor etno-culturale din Republica Moldova. A fost prezent Președintele Republicii Moldova d-na Maia Sandu. De către președintele Diasporei Armene ”Mair Aiastan” a fost interpretat ”Imnul Naționalităților”, autorul versurilor Venera Gasparean. Concertul a fost transmis de Compania TV ”Moldova 1” . Prezentarea Diasporei Armene din Republica Moldova sub conducerea Venerei Gasparean ca de obicei a fost la un nivel înalt și a lăsat o impresie foarte bună la spectatori.

5. Organizarea și desfășurarea sărbătorii Zilei de Independență Republicii Armenia - 21.09.2024, mun.Chișinău, str.Valea Trandafirilor 11 Centrului Cultural ”ARMENIA”
Locul de desfășurare a fost Centrul-Muzeu Cultural Religios Armean „Armenia”. La eveniment au fost prezente aproximativ 150 de persoane.

Sărbătoare dedicată personalităților armene

Sărbătoarea a fost dedicată marilor fii și fiice ai poporului armean, atât din țara natală, cât și din diasporă. Un accent deosebit a fost pus pe fiii poporului armean care au avut merite deosebite în Moldova și au jucat un rol important în viața politică, socială, culturală, arhitecturală, economică și filantropică a țării.

Personalități armene cu contribuții în Moldova

Printre personalitățile menționate s-au numărat prințul Manuc Bei Mirzoyan și Boris Bagdasarov, președintele Consiliului municipal Chișinău. Cu sprijinul său direct, în anul 1904, a fost pusă piatra de temelie a clădirii Primăriei Chișinău și, în același an, a fost înființată Biserica Apostolică Armeană „Învierea Domnului”, situată pe strada Valea Trandafirilor 11.

Boris Bagdasarov a fost primul care a adus în Moldova un elicopter și un tractor, care se află acum pe teritoriul Muzeului Național de pe strada 31 August 1989. El a fost un mare mecenat și, în fiecare an, a trimis 300 de copii talentați, dar fără posibilități financiare, să studieze în Europa. A fost o personalitate foarte respectată și influentă. Biserica pe care diaspora a primit-o în 2004 a fost fondată chiar de B. Bagdasarov.

Programul evenimentului:

Discursuri și felicitări din partea oficialităților.

Compoziția muzical-literară „Vulturii Armeniei”.

Concert festiv cu dansuri și cântece naționale din Armenia și Republica Moldova, interpretate de activiștii Diasporei Armene.

Quiz-uri și concursuri dedicate istoriei și culturii Moldovei și Armeniei.

Decor tematic al locației.

Meniul festiv a inclus bucate tradiționale din bucătăria armeană. (7 fotografii)

6. Eforturile Diasporei Armene din Republica Moldova au dus la reamenajarea, în anul 2024, a teritoriului Bisericii Apostolice Armene „Învierea Domnului”, fondată de B. Bagdasarov. De asemenea, a fost modernizat și decorat Centrul-Muzeu Cultural Religios Armean „Armenia” într-un stil național armean. Vizitatorii denumesc adesea acest loc „mica Armenie”. (10 fotografii)